

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

Brüssel, 14. märts 2019
(OR. en)

2019/0019 (COD)

PE-CONS 62/19

SOC 114
EMPL 81
PREP-BXT 62
CODEC 500

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS sotsiaalkindlustuse
koordineerimise valdkonnas võetavate erandolukorra meetmete kohta
pärast Ühendkuningriigi väljaastumist liidust

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
MÄÄRUS (EL) 2019/...,**

...,

**sotsiaalkindlustuse koordineerimise valdkonnas võetavate erandolukorra meetmete kohta
pärast Ühendkuningriigi väljaastumist liidust**

(EMPs ja Šveitsis kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 48,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt¹

¹ Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2019. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu ... otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) 29. märtsil 2017 esitas Ühendkuningriik Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 50 kohase teate oma kavatsuse kohta liidust välja astuda. Aluslepingute kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes lõpeb väljaastumislepingu jõustumise kuupäeval või väljaastumislepingu puudumise korral kahe aasta möödumisel teate esitamisest, s.t 30. märtsil 2019, kui Euroopa Ülemkogu ei otsusta kokkuleppel Ühendkuningriigiga ühehäälselt seda perioodi pikendada.
- (2) Kui väljaastumislepingut ei ole sõlmitud ja kaheaastast perioodi alates Ühendkuningriigi teate esitamisest oma kavatsuse kohta liidust välja astuda ei ole pikendatud, lõpeb 30. märtsil 2019 ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EÜ) nr 883/2004¹ ja (EÜ) nr 987/2009² sätestatud sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist käsitlevate normide kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (ELT L 166, 30.4.2004, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord (ELT L 284, 30.10.2009, lk 1).

- (3) Selle tagajärjel ei saa isikud, kes on liidu kodanikena enne Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kuupäeva õiguspäraselt kasutanud Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklites 45 ja 49 sätestatud õigust liikumisvabadusele või asutamisvabadusele, ning nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud enam liidu sotsiaalkindlustuse koordineerimise valdkonna normidele tugineda seoses oma sotsiaalkindlustusõigustega, mis põhinevad enne väljaastumise kuupäeva aset leidnud asjaoludel ja sündmustel, ning enne väljaastumise kuupäeva täitunud kindlustus-, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise või elamise perioodidel ning mis on Ühendkuningriigiga seotud. See mõjutab samuti kodakondsuseta isikuid ja pagulasi, kelle suhtes kohaldatakse või on kohaldatud ühe või mitme liikmesriigi õigusnorme ja kes on või on olnud olukorras, mis on seotud Ühendkuningriigiga, ning nende pereliikmeid ja ülalpidamisel olnud isikuid.
- (4) Selleks et kaitsta asjaomaste isikute sotsiaalkindlustusõigusi, peaksid liikmesriigid asjaomaste isikute ning enne Ühendkuningriigi liidust väljaastumist aset leidnud asjaolude või sündmuste ja täitunud perioodide suhtes jätkuvalt kohaldama määrustes (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 sätestatud võrdset kohtlemist, võrdsustamist ja liitmist käsitlevaid liidu põhimõtteid ning kõnealuste määruste sätteid, mida on vaja nimetatud põhimõtete rakendamiseks.

- (5) Käesolev määrus ei mõjuta Ühendkuningriigi ja ühe või mitme liikmesriigi vahel sõlmitud sotsiaalkindlustuse konventsioone ja lepinguid, mis on kooskõlas määruse (EÜ) nr 883/2004 artikliga 8 ja määruse (EÜ) nr 987/2009 artikliga 9. Käesolev määrus ei mõjuta liidu või liikmesriikide võimalust võtta käesoleva määruse põhimõtete rakendamiseks meetmeid, mis käsitlevad halduskoostööd ja teabevahetust Ühendkuningriigi pädevate asutustega. Lisaks ei mõjuta käesolev määrus liidu ega liikmesriikide pädevust sõlmida kolmandate riikidega või Ühendkuningriigiga sotsiaalkindlustuse konventsioone ja lepinguid, mis hõlmavad ajavahemikku alates päevast, mil lõpeb aluslepingute kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes.
- (6) Käesolev määrus ei mõjuta õigusi, mis olid omandatud või mida parasjagu omandati kooskõlas liikmesriigi õigusaktidega ajavahemikus enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva. Selliste õiguste kaitsmiseks ja säilitamiseks on vajalik hea koostöö. Oluline on tagada, et asjaomastele isikutele oleks kättesaadav asjakohane ja õigeaegne teave.

- (7) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt saavutada võrdset kohtlemist, võrdsustamist ja liitmist käsitlevate sotsiaalkindlustuspõhimõtete ühetaoline ühepoolne kohaldamine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda tegevuse koordineerimise abil paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (8) Võttes arvesse asjaolu, et kui väljaastumislepingut ei sõlmita või kui kaheaastast perioodi alates Ühendkuningriigi teate esitamisest oma kavatsuse kohta liidust välja astuda ei pikendata, lõpeb aluslepingute kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes 30. märtsil 2019, ning arvestades vajadust tagada õiguskindlus, peeti asjakohaseks näha ette erand kaheksa nädala pikkusest tähtajast, millele on osutatud ELi lepingule, ELi toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokoll nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4.
- (9) Käesolev määrus peaks jõustuma võimalikult kiiresti, järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* ja seda tuleks kohaldada alates järgmisest päevast pärast kuupäeva, mil lõpeb aluslepingute kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes, välja arvatud juhul, kui Ühendkuningriigiga sõlmitud väljaastumisleping on selleks kuupäevaks jõustunud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 1 ja määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklis 1 sätestatud mõisteid.

Artikkel 2

Isikud, kelle suhtes määrust kohaldatakse

Käesolevat määrust kohaldatakse järgmiste isikute suhtes:

- a) liikmesriigi kodanikud ning kodakondsuseta isikud ja pagulased, kelle suhtes enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva kohaldatakse või on kohaldatud ühe või mitme liikmesriigi õigusnorme ja kes enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva on või on olnud olukorras, mis hõlmab Ühendkuningriiki, ning nende pereliikmed ja ülalpidamisel olnud isikud;
- b) Ühendkuningriigi kodanikud, kelle suhtes enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva kohaldatakse või on kohaldatud ühe või mitme liikmesriigi õigusnorme, ning nende pereliikmed ja ülalpidamisel olnud isikud.

Artikkel 3
Kohaldamisala

Käesolevat määrust kohaldatakse kõigi määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 3 loetletud sotsiaalkindlustusliikide suhtes.

Artikkel 4
Võrdne kohtlemine

Määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 4 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet kohaldatakse käesoleva määruse artiklis 2 osutatud isikute suhtes iga sellise olukorra puhul, mis tekkis enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva.

Artikkel 5
Võrdsustamine ja liitmine

1. Määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 5 sätestatud võrdsustamise põhimõtet kohaldatakse enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva omandatud hüvitiste või tulu suhtes ning selliste asjaolude ja sündmustega seoses, mis leidsid aset Ühendkuningriigis enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva.

2. Määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 6 sätestatud liitmispõhimõtet kohaldatakse enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva täitunud kindlustus-, töötamis-, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise või elamise perioodide suhtes.
3. Kohaldatakse kõiki muid määruse (EÜ) nr 883/2004 ja määruse (EÜ) nr 987/2009 sätteid, mis on vajalikud käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud põhimõtete rakendamiseks.

Artikkel 6

Seos muude koordinatsioonivahenditega

1. Käesolev määrus ei piira selliste Ühendkuningriigi ja ühe või mitme liikmesriigi vaheliste kehtivate sotsiaalkindlustuse konventsioonide ja lepingute kohaldamist, mis on kooskõlas määruse (EÜ) nr 883/2004 artikliga 8 ja määruse (EÜ) nr 987/2009 artikliga 9.

2. Käesolev määrus ei piira selliste Ühendkuningriigi ja ühe või mitme liikmesriigi vaheliste sotsiaalkindlustuse konventsioonide ja lepingute kohaldamist, mis on sõlmitud pärast kuupäeva, mil lõpeb aluslepingute kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes vastavalt ELi lepingu artikli 50 lõikele 3 ja mis hõlmavad ajavahemikku enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva, juhul kui kõnealuste konventsioonide ja lepingutega jõustatakse käesoleva määruse artikli 5 lõigetes 1 ja 2 sätestatud põhimõtteid ja kohaldatakse käesoleva määruse artikli 5 lõikes 3 osutatud sätteid ning põhinevad määruse (EÜ) nr 883/2004 põhimõtetel ja on kooskõlas selle eesmärgiga.

Artikkel 7

Aruanne

Komisjon esitab ühe aasta möödumisel käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta. Kõnealuses aruandes käsitletakse eelkõige asjaomaseid isikuid puudutavaid praktilisi probleeme, sealhulgas probleeme, mis tulenevad sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise järjepidevuse puudumisest.

Artikkel 8
Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates järgmisest päevast pärast kuupäeva, mil vastavalt ELi lepingu artikli 50 lõikele 3 lõpeb aluslepingute kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes.

Käesolevat määrust ei kohaldata, kui Ühendkuningriigiga ELi lepingu artikli 50 lõike 2 alusel sõlmitud väljaastumisleping on käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevaks jõustunud.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja
